

Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.

Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Johann Ernst Schaper Johann Jacob Döbeln von

**Disputatione Inaugurali Valvularum Vasorum Lacteorum Lymphaticorum,
Sanguiferorum Dilucidationem ...**

Rostochii: Wepplingius, [1694]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn730127680>

Druck Freier Zugang

Archiv - Kriegszeit

R U. med. 1694

Johanna Ernst Schaper, Mrs.

Johanna Jacob Döbel. Mrs.

J. N. J.
IONE INAUGURALI
ULARUM
MILACTEORUM
TICORUM, SAN-
IFERORUM
CIDATIONEM,
SSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ,
IB PRÆSIDIO
VNIS ERNESTI
HAPERI,
PROFESSORIS PUBL. ORDINARII,
EDICÆ h.t. DECANI MAXIME
PECTABILIS
RIS SUI SINGULARITER COLENDI
LICENTIA
ATE MEDICA HONORES, & PRIVI-
LIA LEGITIME IMPETRANDI
ERUDITORUM EXAMINI
DITORIO MAJORI.
TE, ET POMERIDIANIS
EMBRIS ANNI MDC. XCIV.
SUBMITTIT
OBUS DÖBELIUS,
OSTOCHIENS.
JOH. WEPPLINGII, Univ. Typogr.

4

6.

J. N. J.
DISPUTATIONE INAUGURALI
VALVULARUM
VASORUM LACTEORUM
LYMPHATICORUM, SAN-
GVIFERORUM
DILUCIDATIONEM,
CONSENSU AMPLISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ,
SUB PRÆSIDEO
DN. JOHANNIS ERNESTI
SCHAPERI,
MED. DOCT. AC PROFESSORIS PUBL. ORDINARII,
FACULTATIS MEDICÆ h.t. DECANI MAXIME
SPECTABILIS
PATRONI, AC FAUTORIS SUI SINGULARITER COLENDI
PRO LICENTIA
SUMMOS IN FACULTATE MEDICA HONORES, & PRIVI-
LEGIA DOCTORALIA LEGITIME IMPETRANDI
PUBLICO ERUDITORUM EXAMINI
IN AUDITORIO MAJORI.
HORIS ANTE, ET POMERIDIANIS
D. XI. DECEMBRIS ANNI MDC. XCIV.
SUBMITTIT
JOH. JACOBUS DÖBELIUS,
ROSTOCHIENS.
ROSTOCHII, Typis JOH. WEPPLINGII, Univ. Typogr.

4

Inclytæ Reipubl. Dantiscanæ MEDICIS,
VIRIS

NOBILISS. EXCELLENTISS. EXPERIENTISS.

DN. OTTONI DITE-
RICO VOEGEDING,
Med. Doctori ac Proto-physico

Celeberrimo

DN. CHRISTOPHO-
RO GOTWALD,
Med. Doctori ac Physico
itidem Celeberrimo

DOMINIS PATRONIS AC FAUTORIBUS,

*In tesseram grati animi
ad ulteriorem studiorum commendationem,
Disputationem hanc Inauguralem
cum voto omnigenæ felicitatis*

obsequiis offert

AUTOR.

MURATORI PROOEMIUM: RAS

Optima philosophandi est ratio, qvæ mechanice instituitur. Habet hoc commodi, ut res, qualis est, accuratius exhibeat, ut effectus, quicunque etiam inde proficiuntur, dilucidè explicentur. Qvod veteres per suas facultates, Concoetricem, Secretricem, Attractricem, Ex-pultricem explicarunt, vel verius obscurarunt; hoc Neoterici, partium texturam considerantes, institutis cuiuscunq; rei experimentis, reddunt manifestum, atq; ad oculum demonstrant. Non dicam de ciborum in V. lo digestione, de Chyli ab impurioribus separatione, de lymphæ, salivæ, seminis, bilis & seru urinarij à sanguine secretione, aliusq; qvorum modi per solam viscerum texturam, atq; poros convenientes declarantur. Attendamus modo liquoram, vasorum contentorum motum, & reperiemus, solam partium strukturam efficere, qvod talis, non alijs sit illorum motus. Intuere valvularum in vasis sanguineis strukturam, & esse! constabit, qvare sanguis per arterias ad partes abeat, & partibus per venas redeat, non autem vice versa. Contemplare vasorum lymphaticorum valvulas, nec miraberis, quod lymphæ per vasa à circumferentia, non vero ad circumferentiam moveatur. Denique si valvularum in vasis lacteis species conformatio-nem, si receptaculi chyli, si ductus thoracici valvularum consideres fabricam, quæso, quæ ratio, qvod Chylus per eadem fluat ad subclaviam, non vero à subclavia ad vasa lactea? Annon illa à valvularum strutura sumitur? annon valvula obstant, quo minus alius fiat motus? Sic est, qvi partium novis situ, connexionem, figuram, h. e. qvi in Anatomica est exercitatus, versatus, illi nec eorum, qvæ in corpore sunt, causa potest esse ignota. Ptoinde, cum valvularum stru-tura tantum in explicanda motuum varietate afferat momentum, mecum oper-premium qvivis judicabit, si accuratius paulo, ac prolixius illarum dilucidationem tentavero. Occasionem hanc materiam eligendi dedit Bartholinus. Postquam enim post examen rigorofum de materia quadam curiosa cogitare incipiem, modo circa chylificationem, modo circa respirationem, modo circa generationem curiosa quædam, ac maxime dubia observabam; sed vero, postquam ex-scepta exsolverem, anno tam fortè inventi, qvod oliva in Bartholini libello II. c. 2; ante seculum, hoc anno consummatur, anno scilicet M. DXCIV. ab Aquapenden-te valvulas fuisse inventas, legimus. Qvare sepositis aliorum curis valvularum sanguineorum qvorum Aquapendens fuit inventor, taneum perlustrarem, sed omnium toxicis corporis valvularum naturalem, ac præternaturalem constitutio-nem considerationi meæ destinaveram. Verum enim vero, cum ne nimium excresceret dissertatione, brevitas intendenda sit; hinc qvæ de valvulis vasorum exerectorum, muscularum, intestinorum, foetus in utero restant; imo perfectior eorum, qvæ hac dissertatione fuere aliata, tractatio commodiore in lucem prodeundi expectant occasionem. Interim vero L. B. hosce labores benevolè accipit, ac si in omnibus curiositate Tuzron satisfiat, nec mea omni ex parte satisfactum esse existimat.

A

CAP.

CAP. I. DE VALVULIS VASORUM CHYLO DESTINATORUM.

S. 1.

Valvulas vasorum, Chylum transportantium trinā classe confidero. Sunt enim vel vasorum lacteorum, vel receptaculi Chyli, vel ductus thoracici valvulae. Dari valvulas venarum lactearum, ex renixu & obſtaculo, qui à Chylo, à glandulis mesenterii versus intestina impulso, variis in locis percipitur, Ruyſchius in dilucidat. Valvul. c. 2. probat. Adde, quod ligata vasa lactea & qualitatem superficie exterioris hinc inde deponant, ac geniculatam, seu nodosam figuram adipiscantur.

S. 2. Sicuti vero duplicis generis sunt vasa lactea, primi nempe & secundi; ita perspicuitatis gratia primi generis vasorum valvulas eas voco, quae in vasis ab intestinis ad glandulas congregatas, per mesenterii circumferentiam dispersas, hinc maximam partem ad medium majorem tendentibus sunt conspicuae. Secundi vasorum generis valvulae iis inexistunt, quae denuo à glandula prouident, & ad receptaculum lumbare & ductū thoracicū se exonerant,

S. 3. Ubinam primi generis vasa primas accipiunt valvulas, magna inter Anatomicos est controversia. Sunt, qui in intestinorum cavitate oscula vasorum lacteorum valvulis instructa; sunt, qui extra intestina, sive in ipsis ratulis primas esse positas, afferunt. Priorem sententiam fovet Asellius cap. 18. utrisq; scribens, & mesa-raicis, & lacteis adesse valvulas, hac differentia, ut illae foris introferantur, haec contra intus foras spectent, conf. ejus cap. 19. 28. Verum enim vero, et si sensu id decerni nequeat, contrarium tamen ratione evinci potest, ac pro posteriori stabilienda maximè facit, quod nulla sit necessitas, quare vasa lactea in ipso exortu valvulis donarentur, sive chyli in vasa introitum promovere, sive intempestivum ad illa accessum, sive ejusdem ex vasis regurgitationem impedire velis. Ad Chyli in vasa introitum facilitandum utique; valvulae aliquid conferre viderentur, quatenus non admitterent, quae vasorum oscula obstruerent, sed tales tantum particulas, quae poris illorum essent proportionatae, i. e. subtiliorem chyli portionem. Intempestivum quoque; affluxum in vasa impedire, quatenus oscula non semper & omnimode hiarent, sed valvulas, tanquam di-verti-

verticula haberent præfixas. Sed vero, quid præter necessitatem
multiplicabis entia, cum utriq; negotio, depurationi scilicet, & re-
tardationi Chyli tertia intestinorum tunica sufficiat cum crusta
interiori, velamentum bombycinum intestinorum quibusdam
vocata. Velamentum hoc bombycinum filtri lanei Pharma-
copolarum usum percolando chylo præstat, dum porie juxta subtili-
ores, non nisi sibi aptas admittunt Chyli particulas, & transmit-
tunt, inconvenientes vero excludunt, atq; aut ulteriori elaboratio-
ni relinqunt, aut tanquam recrementa ad inferiora delabi sinunt.
Jac. Back. dissert. de Corde per plicas, rugasq; intestinorum chy-
lum satis apte depurari putat. Potius tunica interior corrugata in
pliças nunc frequentiores, nunc rariores chylo aliqualem remo-
ram facit, per planum citius, quam oportet, defluxuro. Lind. Med.
physiol. c. 4. artic. 5. §. 51. Quin imo haec interioris tunicae rugae sunt illae
ipsae à Kerekringio sic dictæ valvulae conniventes, quas moderate
chylum retinere dicit, quā de re vid. Philip. Jac. Hartmanni Disp.
de perit Vet. Anat. in specie l. c. 2. ubi probat, illas sic dictas conni-
ventes non solum non novum aliquod Kerckringii esse inventum,
sed nec valvularum appellatione exprimi debere. Neq; ulla à ne-
gatis vasorum lacteorum in intestinis valvulis metuenda regurgi-
tatio, cum continuus sit per haec vasa transitus, adeoq; prima par-
ticula propellatur à secunda, secunda à tertia, haec à consequentibus.
Præterea valvulae in ramis extra intestinorum crassitiem plures or-
dine succedentes obstant, quo minus Chylus ingressus regurgitare
possit. vid. Jac. Hinric. Paulli Anatome Anatomiae Bilsianæ Cap. 4.

S. 4. Numerus valvularum in vasis lacteis est sine numero,
cum vel ipsorum vasorum numerus sit incertus. Valvulas vena-
rum lactearum multo minori constare numero vasorum lymphati-
corum valvulis, licet earundem structura sit eadem, ex Ruyshio
adducit le Journal des Scavans. p. 338. Plures in super sunt valvulae in
subjectis majoribus, quam minoribus; plures, ubi venæ lacteæ lon-
ga recta q; linea procedunt, quam ubi ramorum instar ex aliis e-
mergent, & in alias desinunt, aut linea tortuosa incedunt; Plures,
ubi plura ad sunt vasa, quam ubi pauciora. In his enim frequens
naturæ observatur lusus. Ec quis venas lacteas ab ipso V. lo oriundas,
quales se observasse dicit Whart. in adenogr. c. 12. Valvulis carere
affirma.

affirmabit? Quis ipsis intestinis crassis infixas lacteas, de quibus Barthol. hist. Anat. Cent. i. hist. §3. ac in libello de Venis C.3. Valvulis privabit, cum ejusdem sint cum prioribus substantiæ, eundem recipiant ac transportent liquorēm, ac in unum quasi centrum cum reliquis, tanquam radij è peripheria concurrant.

§. 5. Substantia harum valvularum eadem est, qvæ venarum lactearum, cum valvulae nihil aliud sint, quam processus vasorum. Figuram deniq; ac posituram earum quod spectat, hoc modo sunt fabricatae ac ordinatae, ut omnes alterā parte cava glandulas mesenterii; alterā convexā intestina respiciant; Unde marfupiolorum instar minutissimorum se se habere Asellio c. 18. dicuntur, qvæ quomodo in conspectum producendæ docet Ruy schius lib. cit.

§. 6. De valvulis receptaculi Chyli altum apud Aa. fere omnes est silentium, cum raro illarū quædam obtutui nostro se se sificant. Meminit tñ. illarum Steph. Blanchard. in der Cartesianischen Academie p. 26. Joan. Pecquetus in Experim. novis Anat. p. 30. A receptaculo, inquiens, Chyli refluxum ostiarios valvularum obices intercludere, sicuti etiam p. 39. lit. LLL ampliorem tunicam lactearum trancorum juxta receptaculum, valvulas illic delitescentes in refluxuri chyli interdictum significantem fig. I. exhibet. Substantia valvularum à receptaculi non est aliena, hinc membranosa, cum ipsum receptaculum etiam in homine membranosum existere, testetur ocularis inspectio ac observatio Pecqueti, Bohnij, Ettmüllerij, Rudbeckij, Hornij. Conformatio illarum talis est, ut chylo transitum concedant, regressum sificant.

§. 7. Major fuit Aa. solertia in denominandis ductus thoracici valvulis, cum manifestius in sensus incurvant. Non simplici vice easdem demonstratas vidi, sed et à se visas asserit, quemadmodum etiam D. Zasius de Bilsio testatur. Joan van Horn in microcosmo §. 30. valvularum præsentiam demonstrat (i.) ligaturā, dum omnis hoc ductu contentus succus eò, scil. circa jugularis ac axillaris

venas

venæ concursum vèrgit. (2.) Natu, qui in eund. commode adigitur,
secus autem non, obstante nimirum valvula. Pecquetus in cit.
experiment. latentes in nodosis numerose tubulis valvulas non sim-
pliçiter statuit, sed & easd. fig. 1. lit. m m m delineavit, earundemq;
conformationem explicuit. Francisc. de le Bœ Silvius postquam
Disp. Med. VIII. §. 9 ductum thoracicum valorum lymphatico-
rum truncum constituit, §. 16. Valvulas ipsi adesse, hoc probat
experimento; quoniam in diversis trunci locis impeditur lympha-
ne deorsum, aut extrosum, h. e. in ramos annexos propelli posset;
cum & ex ramis omnibus in truncum, & per truncum versus in-
sertionem promoveatur ipsa sp. in vivis quidem sponte, in demor-
tuis autem appresso stylo facillime. Quo §. earum etiam docet
conformationem, qvod np. cavitate suâ sursum versus insertionem
spectent, ad propriam, aliorumque Anatomicorum experientiam
provocando. Curiosius ac plenius earum structuram ac ordinem
describit Bohnius in circulo Physiologico-Anat. sequentibus: du-
ctus ille diversas valvularum quasi contignationes sortitur, qua-
tenus ad diversas distantias ex oppositis ejus lateribus pelliculæ sp.
binæ, ac semilunares ex porrectæ limbis suis in medio canalis se se
contingunt, & mutuo excipiunt. Et quid pluribus opus, cum ex
modo cit. Aa. illarum fabrica non solum patescat, sed & cuilibet pe-
renti semper & ubiq; demonstrari queat. conf. Drelincurtii Exp. A.
nat. ab Heyseo edit Canicid. XI. num. 27. seqq. Sicuti ergo valvula-
rum in ipso ductu structura mechanica talis est, ut cavitate supe-
riora, convexitate in feriora spectent, ita in specie valvulae in du-
ctus termino specialior extat descriptio ap. eos, qvotqvot ductus
thoracici in venam insertionem docent. Bohnius figuram eidem
tribuit semilunarem. Wharton cum Bartholom. Eustachio, val-
vulam istam ad ostiolum, quo ductus hic subclaviam intrat, accu-
ratè describente, vocat ostiolum semicirculare. Bartholin. hist.
Anat. Cent. I. hist. 45. valvulam ductus thoracici osculo præfixam te-
nerrimam observavit circularem. Frequentius tamen & fere sp.
figuram semilunari diligenter secantibus conspicitur.

§. 8. Quod de numero valvularum in venis lacteis dictum,
idem & de ductus thoracici valvulis valet. Incertus siq; uidem est
ille respectu multitudinis, ductuum, cum & hic interd. natura va-

riet. Illustrant hoc assertum observationes ex brutis. Kerckring in specileg Anat. Obs. 30. in cane triplicem annotavit ductus thoracici truncum, superiore tamen parte in unum rursus coalescentem. Ruyschius, ductum thoracicum in homine non tantâ gaude, re valvularum copiâ, sicuti in bubus, & equis, affirmat.

§. 9. Ususomnium, modo descriptarum valvularum consistit in eo, ut (1.) roborent sua vasa, ne facile ultra justam extensio, nis sphærām repleantur (2.) Ut Chyli ad scaturiginem relapsum avertant (3.) ut impediant, ne peregrinus liquor doméstico admisceatur, qvem admodum vavula insertioni ductus thoracici præposita (4.) ut chyli motum intendant, quâ de re vid. Bohn. Ac qvicquid ad Chyli motum vasa chylum continentia secundum Cornel. Bonetkœ in Oeconom. animal. conferunt; illud ex parte à valvulis illorum dependere, non sine ratione judico.

§. 10. Præternaturalem harum valvularum statum quod spectat, producitur ille vel ab ipso Chylo, vel à vitio partium circumiacentium. Cum enim vasa valvulis, & valvulae vasis sint continuae, non fieri potest, qvin læsis vasis lœdantur & valvulae, & vice versa. Lœduntur valvulae cum vasis, & contra à Chylo (1.) solito crassiore, viscidiore (2) acriore. Chylus viscidior ad vasa lactea delatus ob vasorum exitilitatem, & frequentes valvularum contignationes stagnans subsequentes Chyli particulas retardat & impedit, quo minus progredi possint. Indeque vasa cum valvulis distenduntur, valvularum tonus debilitatur, figura immutatur, non benè claudunt, chylo affluentí nimium cedunt, ac suspensæ qualis, muneri ordinario sufficienes præesse nequeunt. Si ex diuturna mora Chylus insimulacqviviserit a credinē, plura affert incommoda, vasorum scil. ac vavularum erosionem, inflammationem, ac rupturam, qvæ tamen mala etiamsola Chyli acrimonia producet. Qvot modis à circumiacentibus partibus vasa ac vavulae turbari possint, ex practicorum constat observationib us. Ab apostemate, à calculis, callo, gangræna, schirris &c. totum mesenterium corruptum ap. Sehenckium observat. Med. lib. 3. legimus; quid ni ergo valvulae cum vasis lacteis, per totum melenterium dispersis paterentur, ac comprimerentur, adeo, ut Chylo omnem viam præcludant?

§. 11. Ne v. illa mala indies crescant, studendum, ut cau-
ſe

fas, talia producentes removeamus. Chyli visciditym incidente
corrigemus, si probatæ Diætæ instituatur ratio, ac legitimus me-
dicamentorum usus. Proderunt hoc in casu præprimis præmisso
Emetico stomachica sic dicta. e.g. ex Mastiche, Cinamomo, Zedoar.
qvibus jungerem DCtalignorum ex Gvajaci ligno ejusq; corticibus,
Rad. chinæ aliisq; similibus, qvæ omni mane calidè assumi possunt,
additis cuiq; haustrui digestivis volatilioribus, qvibus simul sumptis at-
tenuandi, incidenti scopus felicius obtinetur Aqveæ enim particulæ
diluendo & reliqvaæ incidente operantur, qvæ ad viscidum inciden-
dum qvam maximè requiruntur. Atq; hinc etiam potum Theæ ma-
stichinum optimum judico ad incidentem viscidum & obstructio-
nes, cum calidus sit, reserandas. Neque calidæ aqvæ potus peni-
tus rejiciendus, si aromatibus favoribus, Cinamomo, N M. aut
ejus floribus, addito pane super affusa prius fuerit conf. Disp. D.
Dan. Christoph. Beckheri Profess. Regiomont. Anno 1686. habit. de
salubri potu calidæ. Viscido sic inciso, præmisso rno, vel altero le-
vi purgante, quibus Mercurius d. admisceatur, ad diaphoretica
accederem ex Antimonio diaph. Bezoard, mineral. ut & ex spirituo-
lis e. g. Tinæ. Bezoard. Mixt. simpl. Spirit. Tratari aliisque. His
n. ulterius obstructions referantur, chyloque liberior paratur
transitus. Acredine vero qn. peccat chylus, obtundenda &
involvenda venit, prout sive acida, sive alcalica, s. muriatica ex-
istit. Scopum hunc obtinebimus, si acida fuerit, observata simul
diætæ laudabili, tum absorbentibus oc. 69. C. C. ust, aut ph. ppt.
testis Concharium aliisque; tum volatilibus, obtundentibus, ut ole-
osis, qvæ etiam convenient in accredine Chyli alcalica: nec acida
contempnenda, imprimis si Sp. Vini dulcescant ut \textcircled{A} , \textcircled{B} dulc.
Muriatica denique cum fuerit acredo, convenient oleosa, ex amygdalæ
alis aliisque emulsiones, aut olea expresa, lac, lacticinia & mu-
cilaginous ut Gum. Arab. Tragacanth. DCtum malvæ, aut Foresti, ut
& ex animalibus imprimis C. C. gelatinæ laudem merentur. Huc
quoque facit ob temperandi vim potis Coffeæ, imprimis lacte pa-
ratus. Sivas unum atq; alterum erosum, aut plane ruptum esse, sus-
picio est, balsamica & oleosa proderunt. Reliqua mala, quæ val-
vulis à vitiis vicinarum partium accidunt, licet curatu sint diffici-
ora; interim tamen, non alia methodo iis medebitur practicus,
qvam si pro varietate morborum cura instituatur.

CAP.

CAP. II. DE VALVULIS
VASORUM, LYMPHAM VEHENTIUM.

§. I. Caput de Valvulis vasorum Chyli, valvularum Lymphaticorum excipit consideratio, cum Chylus, & lympham communibus quibusdam vasis & hinc etiam valvulis gaudeant. Licet enim lymphaticorum nullum digestionis tempore, infinita lactea in mesenterio appareant; attamen, cum transacto digestionis ac distributionis Chyli tempore ne unica quidem vena lactea, prodigiosus v. vasorum lymphaticorum numerus reperiatur, vasa lymphatica esse eadem, existimant plurimi. Est haec sententia Backii in Diff. de Corde sect. 2. c. 5. Sylvii in Disp. Med. 8, Die merbroeckii, ac ferè omnium. Verum enim verò, quamvis non negem, vasa lactea lymphatica potius esse dicenda, cum ad illa chylus nec omni tempore, nec tantò proventu, quam lympha, confluat, adeoque vasorum lacteorum valvulas hoc potius, aut simul uno capite cum valvulis lymphaticorum tractari debuisse: interim tamen (ne ex Ruyschio allegem, crassitie ductum thoracicum vasa lymphatica longè superare, adeò, ut vasa illa nullo modo sint confundenda) cum recepta, ac sine confusione non evitanda omnium Anatomicorum, etiam Sylvii aliorumq; appellationis, sit formula, ut in specie, vasa lactea non lymphatica, sed rei noviter inventae ad miratione à liquore lacti simili lactea nuncupent; & nos distinctam hanc denominationem observare, ac peculiarem de illorum valvulis tractationem cap. præc. de lymphaticorum v. omni tempore, & ubique sic dictorum hoc cap. instituere volimus; præsertim cum evidens haec in super illa vasa intercedat differentia, quod omnes venæ lacteæ sint vasa lymphatica, non omnia tamon vasa lymphatica vice versa venæ lacteæ.

§. 2. Ridebat olim Bilsius eos, qui valvulas vasorum lymphaticorum se vidisse dicebant; hinc non solum Monichenio, sed & Ruyschio iplos nunquam eas ostensuros, reprobravit, sed vero cum hic veritatis amore multas propterea instituisset anatomias, Bilsium facile convicit, postquam duo millia ad minimum valvularum in quibusdam lymphaticis in conclave suo reservatum produxisset, vid. Le Journal des Sc., v. ans p. 338. Nunc autem temporis Anatomicorum est nullus, qui illarum existentiam vo-

cet

est in dubium. Notatu dignus, lectuque jucundus est locus ap.
Joan. Swammerd. Tr. de respirat. sect. 3.c.1. qvem omissis, quæ ad
rem præsentem non faciunt, hic recitare liceat: Jam anno 1664.
d. 19. Junii — primo inflatione, ac postmodum facta exsiccatione val-
vulas in vasis lymphaticis — observavimus, figuris illustravimus —
communicavimus. Qvare & — D. deSartes — eas à nb. in vascu-
lis lymphaticis præparatas, atque exsiccatas valvulas spectatorum
oculis publice etiam subjecere voluit. Qvas figuræ delineatas, una
cum præparandi modo — Blasius adjunxit commentariis suis in
Veslingii Anat. syntagma editis prout videre est in append. Tab.
24. fig. 1. 2. 3. 4. & legere quivis potest p. 549. Cum v. vasa lymphati-
ca non minus, qvam sanguifera in superiora distingvantur & in-
feriora, & valvulae horum respectu erunt distinctæ. Per superio-
rum valvulas illas intellectas volo, qvæ pertinent ad vasa lymphati-
ca colli, superiorum artuum, & pectoris; per inferiorum illas,
qvæ sunt in vasis abdominis, atque artuum inferiorum.

§. 3. De valvulis vasorum lymphaticorum inferiorum ab-
dominis, & in specie pedum generalis omnibus sufficit cognitio; esse
nempe & ita esse dispositas, ut lympham ab extremis non remoren-
tur, sed à receptaculo ad extrema; specialior v. illarum considera-
tio, qvæ sit earum magnitudo, qvis earundem numerus, imò, ubi-
nam omnium prima constituta sit valvula, & plus quam curiosum,
& incertum, & superfluarum cogitationum opus est. Magnitudo si-
quidem illarum differt pro magnitudine vasorum, adeoq; varia est,
cum majora habeat vasa Petrus, majora Paulus quam Johannes, diffe-
rentis ab illis constitutionis & habitūs. Numerum itidem defini-
re impossibile, cum certam hic natura non observet regulam; mul-
to minus determinabis, ubinam prima sit, cum vel ipsa vasa in exor-
tu propter subtilitatem vix conspicias. Hinc vel ipse Argus, qui
ut habet Plautus, oculus totus fuit, eorundem valvulas nec cer-
net, nec describet. Adesse vero valvulas, sive esse dispositas,
ut ad superiora Lympham admittant, ad inferiora v. ruuentem si-
stant, probo sequentibus. Esse illas probo (1.) quod status versus
extremæ non possit adigi (2.) quod juxta ramum iliacum, ubi pedum
lymphatica concurrunt, ligatura illarum detegat loca (3.) quod du-
ctu alicubi pertuso lymphæ quidem ab inferiore parte sursum ten-

dens effluat, sed à superiore parte intra valvulas subsistat, neq; ad Infictum vulnus descendat. Structuram vero illarum ita esse comparata, ut ad superiora omnem, ad inferiora nihil lymphæ admittant, præter argumenta, illarum existentiam probantia, solus lymphæ motus ostendit, quæ vasa constricta extrema versus extendit, superiora v. suo fluxu concidere facit conf. Barthol. de vasis lymphat. p.m. 591. Illustrat earum structuram Ruyschii obseratio, qui illas geminatas, lunæ crescentis instar vasorum lateribus affixas, ac sibi mutuo oppositas, sed multo numerosiores & tenuiores, quam in venis reperiuntur, offendit. De illarum substantia idem, quod de substantia lacteorum pronuncio.

S. 4. De valulis vasorum lymphaticorum in abdominis partibus latentium itidem clara, vera, ac certa Anatomicorum sunt experimenta ; quatenus repetitis sectionibus non solum compertum, omnia viscera habere lymphatica, sed quemadmodum ab extremis artibus lymphatica superiora ad cor ducunt ; Ita infra diaphragmā quæ visuntur ex hepate, lumbis, testibus &c. aliisque inferioribus partibus aquam limpidam per receptaculum & ductum thoracium cordi importare. vid. Glissonius de hepat. c. 45. Barthol. Cent. 2. hist. 48. Hoffman ad microcosm. Hornian. p. 116. Dilucidationi valvularum in vasis lymphaticis, ab hepate ortis sequens motum lymphæ concernens, facit experimentum : Cum in vivo animali vena portæ, ductusq; lymphatici prope jecur ligantur, venæ circa hepar concidunt, ac intestina versus tumet ; contra vero vasa lymphatica circahepar turgescent, sed eâ parte, quâ spectant intestina, exhaustiuntur, certo indicio, ob motum lymphæ, qui ab hepate ad receptaculum chyli continuatur, talem necessario requiri valvularum structuram, ut cavitate suâ receptaculum, alterâ v. parte hepar versus politæ sint. Delineavit hasce valvulas Frid. Ruysch, fig. 2. lit. ggggg. p. 22. Bilsius contra, ut erroneum suum principium, lympham sc. moveri à centro ad partes, demonstraret, ac in specie, vasis lymphaticis hepaticis, nullas inesse valvulas, probaret, tale conatur experimentum : Canem unicō scalPELLi ictu expeditè aperit, hinc volante manu insignem lymphaticum ramum, ex hepate prodeuntem bis, terve sursum, & deorum movet : Sed quid de hoc experimento statuendum; imò, posse violento motu, non

non obstantibus valvulis, lympham versus hepar propelli, non solum rationibus, sed & exemplis declarat Nicol. Steno in observ. de glaudul. oris p. 42. 45. seqq.

§. 5. De structura valvularum vasorum, lympham è splene Receptaculo advehentium, eandem tueor sententiam, quod np. non resistant lymphæ, è splene ad receptaculum tendenti; mxxime v. ex receptaculo ad alienem. At vero, reclamare audio Whartonum ex adenograph. c. 4. Glissionum ex anat. hepat. c. 45. ac Gvalterum Charleton. ex œconom. animal. nulla omnino spleni data esse lymphatica: interim tamen, cum toties laudatus Ruychius contra eosdem non solum methodum illa producendi cap. 3. doceat, sed & valvulas eorundem fig. 6. lit. f. f. f. expresserit, magna exinde thesi huic accedit auctoritas.

§. 6. Pancreas peculiaria non habet vasa, nisi quæ ab hepate descedunt teste Wharton. c. 13. indeque singulari de illorum valvulis mentione non opus, cum illa jam supra de valvulis vasorum, ex hepate euntium fuerit facta. Quæ sunt aliarum abdominis glandularum vasa, (de quibus Wharton. c. 15, & Malpighius in Epist. Curios. Regiae Societatis. Angl. dicat. de structura glandularum simili- umque partium,) etiam huc pertinent, cum & in illorum tubulis frequentissimè observentur valvulae. De renalium vasorum valvulis nihil afferro, siquidem, utrum Renes propriè sic dicta habeant lymphatica in certum, ac valde adhuc sit dubium. Vasorum lymphaticorum in testiculis præsentiam probant Joan van Horn in Microcosm. §. 66. Regnerus de Graaf. de virorum organis p. 48. Plus rimas in his valvulas detexerunt Frid. Ruysch & Nicol. Steno, quæ cum vasa liquore suo distenta sunt, quoad externam faciem nondosa forma se se repræsentant. Similis earum est structura, quæ omnium abdominis lymphaticorum, cum experimentis, juxta Graafum p. 50. probari possit, lympham moveri à testiculis ad receptaculum, non v. contra. Unde & sola hæc valvularum structura irritum facit Bilsii assertum, lympham sc. per lymphatica ad testes amandari. Vasorum deniq; lymphaticorum uteri ac testium muliebrium itidem meminit Graaf. Tr. de mulierum Organis p. 113. 114. 177, valvularum v. in illis præsentiam, multo minus earundem conformatio- nem

ne unica quidem syllaba commemorat. Interim licet omnino illis
valvas denegare non audeam, judico tamen, paucioribus esse in-
structa, quam vasa partium genitalium in viris, cum non tam lon-
go rectoq; itinere ad receptaculum pergant.

§. 7. Hæc sunt, quæ de valvulis vasorum inferiorum partim ex
propria, partim ex aliorum experientia, atque observatione afferri
poterant. De valvularum vasis superioribus inexistentium struc-
tura, eadem à lymphæ motu maximè desumpta est demonstratio ac
observatio. Si enim valvæ ab extremis ad centrum non admittre-
rent, versus axillarem venam & cor ipsum vasa non apparerent
flaccida, multo minus versus extrema artuum conspicuo tumore
eminerent vid.Barthol. de vasislymph. p.m. 591.[2.] si taliſ valvula-
tum non effet situatio, ut fluxum ad partes extremas sisterent, im-
missus per fistulam spiritus propè extreos artus motum excitaret,
non vero in cava prope cor, id. Cent.2. hist. 48. De pulmonalium
lymphyticorum valvulis ex Ruyschio simile experimentum afferit
Diemerbroek. p. 87. Ceterum, omnes, qvot qvot sunt Anatomici
illas imprimis annotarunt valvulas, qvæ lymphaticis circajugula-
rium ingressum in axillarem sunt præfixæ. Unicus omnium instar
vid.Barthol. Cent. 2. hist. 48. & de vasis lymphat. c. 5. Qvin imo, &
ipsum Bilsii receptaculum tortuosum cum suis gyris, anfractibus,
tubulis, ramis, surculis communivalvularum harum usu frui ex
Hartmanni Disp.in specie 2.c.5. §.8. de peritia Vet. Anat. patet.

§. 8. Usus omnium valvularum vasorum lymphaticorum
est, impeditre, ne lymphæ ad corporis circumferentiam redunder,
sed facilius ad centrum propellatur. Cum enim vasa lymphatica
tenuiorem ac subtiliorem habeant substantiam, prudentissimus
Conditor valvulas in illis efformavit, ne lymphæ, adjuvante mu-
sculorum, ac totius corporis motu semel commota, in pristinam
viam rediret, ac affluenti melior locus daretur. Plura qui petit de
valvularum usu & necessitate, evolvat osteologiam novam D.Clo-
ptonis Havers, Anglip. 122.seq.

§. 9. Valvæ Lymphaticorum cum ejusdem nominis
vasis, æque ac lacteortum periculis obnoxiae sunt, inductis à causis
vel internis, l. externis. Vix lympham vitiare posse saepius judica-
tur,

tur, quin vitiata obstructionibus se se prodat, quando nimiriū ca-
lore prius soluta à frigore externo, aliisque frigidis assumptis coa-
gulata hæret; vel vīcīosa, vīcīda à chylo ejusdem farinæ stagnat,
& vasa obstruendo ulteriorem transitum impedit, unde à tergo
secuta iymphia cumulatur. Cumulari a. nequit, qvīn auctā lym-
phæ copiā vasa distendantur, & simul valvulae, ac vel tumores fiant
ferosi, vel hydatides in variis corporis partibus. Quod si a. lympha
acredine lacida l. fallā peccaverit, valvulae æque, ac vasa lymphati-
ca vellicantur, eroduntur, atque in suo situ ac conformitate
turbatae facile insimul inflammantur, cum à resilientibus erosione
fibrillis obstructiones inflammatoriae fiant, qvæ nec minus à causis
externis producuntur. Accedunt & vulnera quorum ratione vel
ipſæ, l. propter viciniam mutatō fibrarum situ similiter afficiuntur,
ac mutantur. Sed ut omnes tumores, à causis internis producti non
æque faciles curatu sunt ex nobilitate partium, & vel abjectissimæ
tumidæ partes ob Cachexiam, vel hydropem imminentem tæpius
medico curas creent: sic nec reliqvæ vel à causis externis inductæ
læsiones faciles curatu haberi queunt, cum membranosalium in-
flammationes reliqvis pertinaciores sint, nec lympha è vulnera
effluens, ut sangvis, coagulari possit: hinc continuo effluit, cum
& valvulae ruptis valis, & inde eorum laceratis fibris simul hient,
unde consolidationis impedimentum sat magnum est.

§.10. Omnibus tamen recensits læsionibus occurrentibus, &
tentanda res, quo usq; successu felici in Medicinā progredi liceat.
In tumoribus ferosis ad obtinendum curationis scopum lympha
vīcīdior incidatur, & obstructionum fiat deobstructio; id qvod
tum attenuantibus, incidentibus, & digestivis, tum sudoriferis
obtineri poterit. Proinde in Dctis qvæ in Cachexia, aliisq; cache-
ticis morbis præscribi solent, vel Oia fixa, vel volatilia, ut & spi-
rituosa assumi queunt, non neglectis, si externarum partium tu-
mores fuerint, externis, qvæ partes affectas servent calidas. Hinc
sacculi herbarum siccii, sed calidi, aut linteal fumo succinive l. Sp.
vini camph. aliisq; convenientibus imprægnata & imposita conve-
niunt. Attenuatā sic lympha, & ad evacuationem præparatā, leni-
ter purgantia sunt adhibenda, qvibus postea pro judicio Medici

tum diuretica, tum diaphoretica succedant, si sic obstructionum
fiat reseratio, fibrarum vasorum removeatur distorsio, ac valvulae
tum naturalem situm recipiant, tum convenienter usum praestent.
Quod si autem ex acriori lympha valvularum in lymphaticis laesio
ac inflammationes fiant, ad acredinem attendatur, acida an falsa,
an alterius naturae sit. Acidæ occurretur salibus tam fixis, quam
volatilibus, ut & absorbentibus ex Ocul. 69. C.C. ust. Corall. aliisq;
similibus, quibus etiam annumerari potest Chalybis limatura, quæ
tanta adstringendi valet, ut acidum felicissime absorbeat & extin-
guat: quod tum hypochondriaci, quibus V. lus acidâ saburra re-
fertus est ad assumptam & limaturam ructibus nidorosis probant;
tum observare licet, cum in solutione Ocul. 69 acidâ facta, chalybs
accedat, tunc enim relictis Ocul. 69. chalybs correditur. Nec
rejicienda pingvia, & oleosa, acidorum spicula involventia, ut qua
si vaginis inclusa minus agere, vel nocere queant. Assumi pariter
aquea possunt, Thee infusum, vel ptisanæ. Intermittenda tamen
sunt purgantia, quæ sine successu, vel cum noxa exhibentur, cum
nulla prostent, quibus acidum educi possit. His omnibus accedat
Diæta laudabilis, imprimis ab acidis abstinentia. Lympha au-
tem falsedine peccans valvulis pariter erodendo nocens, iisdem
temperanda & obtundenda remediis, absorbentibus scilicet, mu-
cilaginosis, & acidulatis, quibus quoque opiate, sed providâ manu
jungi queunt. Faciunt huc pil. de Cynoglossa, & de styrace Sylvii,
quibus falsedo mutanda. Postea autem in usum vocanda diaphore-
tica, quibus factarum obstructionum reseratio commodè fieri pote-
rit. Vulnera si fiant, & vel ipsæ valvulae discindantur, vel propter vi-
ciniam afficiantur, consolidatio quantocius maturanda: Hæc autem
ob valvulas, protrudentes continuo lympham licet immitatur sty-
lus appositis aliis convenientibus curari nequeunt, quemadmo-
dum id sae curiosa observatione Solingius part. 4. Oper. Chir. p. 325
illuminat ac testatur, nisi pro situ partis laesæ vel infra, vel supra vul-
nus ligatura latior vel compressura fiat, & applicatis blandis adstrin-
gentibus, admistis mucilaginosis, consolidantibus, vallis clauda-
tur, ac consolidetur.

CAP. III.

Habentur & sunt
vasorum in arteriis
VASORUM SANGVIFERORUM.

1. **V**enamadmodum valvulae qvæ nihil aliud sunt, qvam tenuæ membranæ ferè transparentes ac expansæ, ac veluti epiphyses, s. appendices qvædam vasorum intimæ tunicae lateribus ad natæ, non solum in vasis lacteis, sed etiam lymphaticis reperiuntur, ita & in interna vasorum sangviferorum cavitate istiusmodi sunt tenuissimæ membranulæ, interiori illorum tunicae continuæ. Cum v. vasa sangvifera non locum ratione sangvinis contenti, sed & substantiæ, ac muneris sui in venas distinguantur & arterias; & valvulae distinctorum vasorum erunt distinctæ, ita, ut aliae sint arteriarum, aliae venarum valvulae. In venis innumeræ sunt, in arteriis a. earumque ramis non dantur, nisi in exortu illarum in corde, cum alia sit arteriarum structura. Pluribus siquidem ac robustioribus arteriæ constant, qvam venæ tunicis. Recensent vulgo duas arteriarum tunicas, quibus tamen tertiam, & quartam addi posse, jam suâ ætate Galenus lib. 7. administr. cap. 5. non immiterò monuit. Singulari encheirisi has quatuor arteriarum tunicas distinctè præparare ac demonstrare docet Willisius in Pharm. Rational. part. 1. Sect. 6. c. 3. dicitq; , extimam tenuem esse & nerveam, secundam glandulosam, tertiam fibratam & muscularēm, quartam nerveam fibras rectas habentem. Adde qvod arteriæ vehant magis spiritu osum, venæ contra spiritibus orbatum, ac effœtum mg. sangvinem; indeque à corde lemel propulsus spirituofus sangvis, velut unda undam fese protrudit, adjuvante haud parum ipso cordis sangvinem in arterias urgentis motu. Contingit tamen licet admodum raro, valvulas in arteriis conspici, qvem admodum ipse Bartholin libell. de venis c. 2. testatur, se valvulae vestigium in arteria brachii conspexisse. Illarum loco Mauricius Hoffmannus in arteriarum ramis, insigni cavitate præditis fibras transversim positas observavit, nimiam arteriarum dilatationem prohibentes, sicut testatur Mauricii filius in Not. ad Microcosm. Hornian. §. 36.

§. 2 Valvulae in arteriarum exortu positæ partim ad arteriam pulmonalem, partim ad Aortam pertinent. Arteria pulmonalis tressabit valvulas, à figura semilunares, sigmoides dictas, intus foras

foras spectantes. Aorta s. arteria magna totidem, figurâ ac substantia prioribus habet similes. Usum omnium harum valvularum omnes ferè hunc afferunt, qvod sc. sanguinis è corde profluxi refluxū impeditant; qvanquam non leve mihi relictum sit dubium, qvare sanguis facilius regurgitaret propè cor, qvam in locis à corde longè distitis, & anno ad pulsū simul conferre videantur, ut Renat. des C. artes Tr. de hom. §. 7. undecim parvis pelliculis, qvæ veluti valvulae qvædam claudunt, & aperiunt orificia qvatuor vasorum duobus cordis V. lis respondentium eum tribuit; quem qvidem non efficiēt sed ut in automate ob connexionem & harmoniam proximam, concurrente modo fieri automo. Qvod in specie valvulas in arteriæ pulmonalis principio concernit, hunc usum Diemerbr. Anat. lib. 2. c. 9. habere dicuntur, ut impeditant, ne sanguis ad pulmonum impulsus in pulmonum depressione, cordisq; dilatatione, rursus in eundem V. lum delabatur; quam etiam sententiam Galenus de usu part. 6. cap. 10. ad thoracis contractionem respiciens fovet. Sed si valvulae arteriæ pulmonalis propter pulmonum motum datae sunt, quem quæsò præstant usum in foetu, quem in utero nondum respirare & ratio & experientia docet.

s. 3. Progredior ad considerationem valvularum in venis, qvæ non solum in venarum terminis, d. m. in illarum ramificationibus frequentiores observantur. Adsunt a. non in venis quibusvis, sed in quibus sanguini refluere opportunum. In quibus vero sanguinis inordinatus motus non metuendus, nec illæ in veniuntur. Sic (1.) in Cavæ trunco, exceptâ venâ jugulari, non reperiuntur, quia in divaricationibus positæ valvulae regressum jam satis inhibent. Neque (2.) in profundis atq; exiguis cutaneis venis, cum propter exiguitatem sanguis ex illis faciliter in ramos maiores ruat, difficilius in minores remeet, adjuvantibus præprimis musculis circumiacentibus, sanguinem quâ patet via, cogentibus. Locus venarum valvulis solemnis partim est ille mox ad ingressum, ubi venæ minores in ipsam cavam hiant, partim ipse venarum terminus. Omnia valvularum numerum in omnibus venis nullus hactenus tradidit, nec ullus unquam tradet, cum quotidie plures, pluresque annotentur. Illud tamen teste Diemerbr. curiositate suâ obtinuere nonnulli, quod majorum ac mg. conspicuarum, magnô labore conquæsi-

conqvæstatum cœntum & octo numeraverint. Qvot vero in minoribus adhuc existant venis, invenire ac demonstrare impossibile, licet illarum existentiam sanguis, qui digitō versus partes, ex quibus in istas venas influxerat, repellere nequit, manifestet. Valvularum vero unius loci numerus definitus est facilior, atq; modo simplex, modo binarius observatur, qn. duæ ad venarum latera connatae sibi invicem sunt oppositæ, atq; ita se contingunt, ut extremitatibus coherentes aptè copulentur; modo terarius, qn. triangulariter sibi opponuntur, imò etiam quinq; venarius, sicuti contra Barthol. libell. 1, c. 2. nullibi, nisi in corde triplices valvulas admittentem annotavit Kerckring in spicileg. Anat. Obs. IV. Figura Valvularum in venis non est eadem omnium. Solitariæ enim quæ comite carent, ungvem repræsentant alicujus digiti, vel lunam crescentem, vel latinum C, Kerckring. in cir obs. p. 16. pyri oblongioris formam referentes, indequæ ab ipso pyriformes appellatas valvulas non sim. commemorat, d. & tab. 4. fig. 7. 8. delineatas exhibet. Quæ vero binæ sunt, à prioribus differunt, atque à Lindano in physiol p. 797. comparantur istius generis marsupio, qvod feminæ Belgicæ foris ad sutum habebant interiori suæ tunicæ: ita n. inquit, in librotundum quasi saccum sunt excavatae. Cavitate suâ omnes cor, convexitate vero venarum radices spectant, unde fit, quod per venas neque sursum ad caput, neque deorsum ad pedes, neque ad latera brachii sanguinem à corde admittant, d. contraportius deorsum à capite, sursum à pedibus, atque à lateribus brachii ad Cor. Pro uti enim duplex venæ est truncus, ita & diversa valvularum positura. Venæ trunci ascendentis valvulae cavitatem suam deorsum; descendensis vero sursum vertunt. Hinc ascendentis eavæ valvulae sanguinis ad superiora fluxum, descendensis ad inferiora refluxum impediunt. Brevibus; Regredienti sanguini ad cor viæ patentes & apertæ sunt venæ, non autem progredi enti, ob valvulas, venarum cavitates occludentes. Probatur id ipsum experimentis, ligitur, compressione digitorum, injectio ne liqvorum, flatu, vulneratione &c. factis.

§. 4. Hæc generalis valvularum explicatio licet magnas afferat in explicando sanguinis motu utilitates, major tamen adhuc erit expectanda dilucidatio, si specialiorem de illis instituamus tractio-

C

mem

nem. Commodius hoc fieri nequit, quam si nominatim venas
in quibus valvulae fuerunt inventae commemoremus. Lustrabimus hunc in finem primo venas in Cavam, deinde ramos in venam portae sanguinem deferentes. Venae Cavae venae aliae sunt capitatis, aliae thoracis, aliae abdominalis, aliae superiorum, aliae inferiorum artuum. In venis capitatis licet rara admodum valvularum sit observatio, repertas tamen in venis crassae meningis annotavit Highmorus lib. 3. disq. anat. p. 1. c. 5. Venae colli sunt utriusque lateris, jugularis externa & interna. Externis valvulas denebat Riolanus in animadversi, in Barthol. cum tamen sanguinis est subclavia fluxus in externas non minus, quam internas sit impedieundus. Internis modo una adest valvula, modò binæ adstant modo triplices, imò quintuplices quemadmod. v. Kerkring in cit. obs. de jugulari hominum, ac brutorum testatur, & in exsiccata cuiuslibet demonstrari posse afferit. Spectant jugularium valvulae superne deorsum in subclaviam suoque situ impediunt (1.) ne sanguis a corde ad caput, d. a capite moveatur versus cor (2.) ne chylus per duum thoracicum ad subclaviam delatus altius ascendet, d. ad cor delabatur vid. Pecquetus. Sunt qui ob metum Apoplexiæ valvulas in jugularibus fabricatas dicunt, facile tamen recedent a sua opinione, si sanguinis circulum attendant. Non enim per venas jugulares, d. per carotides sanguis ad caput influit.

S. f. Valvularum in venis thoracicis, supra diaphragma Cavæ unitis, frequentior Anatomicorum est observatio. Invenerunt illi valvulas in Vena intercostali superiori urriusq; lateris, ut & in Vena phrenica, s. diaphragmatica, sanguinis in ipsas refluxum præcaventes. Nec labori ac industriæ perpercerunt circa venam, quam vocant sine pari, licet magnum adhuc de valvularum in ea existentia nonnullis sit dubium. Hollerio & Amato, qui in ejus principio valvulas adesse ajunt, contradicit Barthol. lib. de Venis c. 5. ac Bauhinus Anat. lib. 2. c. 18. qui nec in brutis, nec in hominibus illas observare potuit. Verum removet hocce dubium Diemerbr. p. m. 730. seqq. verbis multoties, inquit, cum publicè, tūm privatim has valvulas diligenter quaesivi tam in hominibus, quam in brutis, sed comperi, illas in multis adesse omnes, in nonnullis unam tantum ad Cavæ ingressū adstare, in quibus

quibusdatis nullas invēniri, atque hinc pérpetuam rēgulam de iis ita
eui non posse. Si tñ. valvula, a. valvulæ adsunt, liberum sanguinis ex
azygo in cava in egressum concedunt, influxum v. è cava in azygo
impediunt. In vena coronaria simplicem valvulam instar dimidia-
tæ lunæ ab Eustachio primum observatam asserit Riol in Enchirid.
Anat. lib. 3. c. 9. quæ, non ut vult Bauhinus l.c. sanguinis refluxum à
corde ad cava, sed è cava in coronariam impedit. Præ omnibus
notabilis maximè ac sp. conspicua sunt valvulæ venarum, Cavæ sci-
licet ac pulmonalis ingressui in cor ad stantes. Quæ pertinent ad Ca-
vam, dicuntur tricuspides, quoniā clapsæ ita se oculis offerunt, ut cir-
lus tribus semidiometris divisus in tres portiones æquales, & triangu-
lares, quarum interiores anguli s. cuspides conjunctæ constituunt
centrum totius omnium ambitus. Quæ ad venam pulmonal per-
tinens, mitratae, h.e. Episcopali mitræ similes dicuntur. Illarum sp.
observantur tres; harum utpl. duæ tantum. Connectuntur hæ ve-
nales valvulæ partim membraneo circulo, è cordis substantia ena-
to, partim carunculis V. lorum cordis papillaribus, quas m. nonnulli
lilacertulas, & monticulos carneos, & Riol. lib. 3. Anthropog. cap. 11.
Columnas appellant. Medium connexionis cum hisce columnis
sunt fibræ, modò frequentiores, modo rariores, quæ Lindano reve-
ra minutissimi videntur esse tendines, à monticulis ceu peculiari-
bus musculis propagati, & motionis gratia valvulis inserti. Bauhinus
p.m. 4.26 fibras has vocat ligamenta; Hippocrates lib. de Corde §. 7.
striae, ac segmenta, Aristoteles a. cordis nervos. Cum sanguis ex
venis ad cor ruit, valvulæ distentæ viam relinquunt patulam, simul
ac v. cordis systole monticuli elevantur, laxatis fibris valvulæ quasi
conveniunt, arcteq; V. lum claudent; unde fit, quod in cordis systo-
le sanguis per arterias, non v. in venas pellatur, sicut contra clau-
dentibus valvulis arterialibus aperiuntur venales.

s. 6. In recensendis valvulis venarum in abdomen sitarum
omnium primo illas noto, quas Car. Stephan. I. II. de Diff. part. c. 9.
intra hepar ad cavæ orificium reperiri, observat. Riolanus, qv lib. II.
Enchirid. Anat. c. 27. unius tantum meminit, circa usum ejus
hanc habet opinionem naturam idèò valvulam ibi posuisse, ne
fordes M.S. remearent in jecur, & obstruerent, qvas ex cava
vel per aliquam viam derivat in portam, vel in habitum corporis,

amindat. Sed verius illarum usum ipsissimis verbis Carol. Stephanii ex-
cit. loc. ex primo: Porro, inquit, ne sanguis, qui elaboratur in he-
pate, interdum regurgitet, facti sunt à natura quidam veluti exor-
tus, & apophyses membranarum, qvæ hujusmodi periculo obsint,
qvemadmodum in corde valvulae ad spiritus conservationem. A
trunko hepatis progredior ad venas renales, in quibus non sm. Bau-
hinus lib. I. c. 20. Barthol. Anat. lib. I. c. 17. Lindanus & Harvej. Valvu-
las reperiri docent, d. & experimentum, liqvoris injectione factum
confirmat. Cum enim liqvor in venas renales injicitur, statim
qvā ivit viā, regurgitat; si v. per arterias injecceris, sponte per venas
redit, certō argumento, esse aliquid, qvod affluxum per venas im-
pediat. Venæ iliacæ suam qvoq; habent valvulam sursum spectan-
tem, paulo supra ingressum in inferiorem ventrem, antequam cum
cava uniuntur. Transmittit illa sanguinem ascendentem, descen-
denter retardat. De spermaticarum venarum valvulis, ad ingressus
in Cavam præfixis nullum dubium, licet ob lummam subtilitatem vix
demonstrari queant; adesse tamen in illarum orificiis, ac prohi-
bere, ne sanguis è cava in illas ruat, necessariò, cum immediate in
illam hient, concludo. Riolanus tuberculum crassiusculum in il-
larum ingressu prominentem, valvulam esse, à sanguine ascenden-
te distentam, autummat.

§. 7. In venis brachiorum plurimas esse valvulas, non sm.
anatomica dissectione, sed & sine illa in vivis subjectis demonstrari
potest. Si brachia rustici, a. operarii cuiusd. velm. delicati hominis
calefacta aspiceris, plures in illis observabis monticulos ac nodos,
qvinihil aliud sunt, qvām vestigia valvularum. Si durius brachia
tractaveris, illaq; insuperiore parte ut Chirurgi, venam secaturi, fa-
ciunt, vinculo constringeris, ad inæqualia spatia observabis plura tu-
bercula, qvæ tanquam certissima valvularum producta, infallibili-
ter de illarum præsentia testantur. Ne a. dubites, annon isti
monticuli alioq; postendant, ecce! fac expe-
rimentum: comprime, ac repelle sanguinem digitos versus, nec
solum stagnabit, sed & tubercula illa mg. reddet conspicua; si v.
versus humerum compuleris, fluet, ac tubercula, si non omnino
detumescunt, nec certè altius à subsequente sanguine elevabuntur:
ne repetam, injectione liqvorum, flatu, ac styli immissione, qvibus

iii

in administrationibus Anatomicis experimenta instituntur, non
sunt illarum existentiam, sed & figuram, usum, ac distantiam com-
probari posse.

§. 8. Deniq; qvemadmodum in brachiorum venis plures
sunt valvulae, qvam in venis trunci, ita etiam pedum venis pluribus
adhuc natura prospexit valvulis, cum sanguis in illas propter ere-
ctam hominum statu ram, & longiorem a corde distantiam facilius
contrariò motu feratur, qvam in alias trunci, a brachiorum venas.
Qvæ §. præced. pro demonstrandis brachialium venarum Valvulis
fuerunt allata, illa etiam de pedum venarum valvulis valebunt. Hic
unicum tantum addo, esse has valvulas omnium Valvularum fortis-
simas. Usus illarum cum omnibus est communis, ut np. sanguinis
fluxum per superiores & ampliores in inferiores & angustiores
avertant; fluxui v. ex inferioribus & angustioribus in superiores
& ampliores obsecundent.

§. 9. Perlustrata Vena Cava, atque in eam se exonerantibus
venis, brevibus illa, quæ de vena portæ dici queunt, afferam. Est
illa altera corporis humani vena sanguifera, ac in plures divisa ra-
mos, in quibus omnibus valvulae tn. non fuerunt repertæ. Nota-
biliores ad eam spectantes venæ, in quibus valvulae adsunt, sunt ra-
mus splenicus, ac venæ mesentericae. De rami splenici Valvulae
nulla ferè ap. Aa. occurrit disputatio, ns. quod contra Riolanum
illam confirmare Harvejum Exercitat. de Circul sanguinis p. 18. le-
gam. Lindanus p. 797. Vavulas non semel in eo esse observatas, an-
notat. Ussus est ille, quem omnes valvulae suis venis præstant, ne
sc. sanguis ad hypochondrii sinistri viscus recedat, sed ad hepar pro-
cedat. De valvulis mesentericarum rubrarum res æq; est manifesta.
Meminit illarum Lindanus, Harvejus ac portam spectare afferit; i
quod ipsum etiam ex Harvejo Barthol. p. m. 418. repetit, licet in o-
mnibus venis mesentericis nondum fuerint observatae, cum potius
per quasdam flatus sursum, ac de orsum moveri queat. Coeterum,
an, ut vult Columbus ac Bilsius, qui Chyli motum per illas statuant,
esculis illarum in intestinis patentibus Valvulae adstent, affirmare
non audeo, cum dubium adhuc, utrum venæ intestina perforantes
sint aperte, nec rationes nec experimenta quadam pro negativa
sententia defint. Quin imo, licet l. maximè adessent, non tamem
ut putat

ut pulat Columbus Chyli gratia sunt factæ, ut, si rursus egrediatur prohibeant, cum chylus non per vasa mesenterica, sed lactea tangentia moveatur, quâ de re vid. Barthol. in hist. anat. de lact. thor. c. 3. Ettmüll. in instit. part. physiol. Bohnius in Circulo Anatomico, Bonsteckœ in œconom. animal. Jac. Back. de corde; non obstantibus, quæ Willisius in pharmac. Rational. p. 17. Horn in microcosm. §. 27. afferunt. Contrariam Bili sententiam, quam ex succo sub obscurro cinerito quo ligatis arteriis replete fuerunt venæ, deducit, refutavit Jac. Hinr. Pauli in anatome anatomiae Biliæ c. 5. imò contrariò experimento sustulit Steno in respons. ad Vindicias hepatis redivivi p. 61. seq.

§. 10. Naturalem hactenus valvularum vasorum sanguiferorum consideravimus conditionem, qvomodo v. arteriarum ac venarum valvulae præter naturaliter affici, ac læse restituiri queant, ut expendamus, superest. Arteriarum valvulae licet numero longè sint pauciores, sua tamen patiuntur incommoda non minus, quam numerosæ venarum. Valvularum aortæ substantiam membranaceam in duriorem immutari, insolita planè ac periculi plena res est, cum ad motum fiant ineptiores, cordis V. lum vel minus arte claudant, vel difficiliter planè non, ns. relictâ rima aperiantur, cum tamen potius promptissimæ motui cordis obtemperare deberent. Narrat hujus rei exemplum D. Caiol. Raygerus in Eph. Germ. Dec. 1. ann. 3. obs. 282. de furore dærepente extinto, in cuius dissecto corpore nihil morbosum, nihil præternaturale inventum, nisi quod tres valvulae semilunares ad arteriæ magnæ ex sinistro cordis V. lo egressum sitæ, ossæ fuerint, albicantis coloris, & tantæ duritiei, ut vix cultrô aliquid abscondi potuerit; facit huc observatio Bartholleti de respirat. diff. lib. 4. c. 11. qui valvulas cordis ossreas etiam recenset. Verum, qvemadmodum transmutatio valvularum in ossem substantiam immutari nequit, ita contra adhuc aliquæ, qvam minima etiam illa sit, curationis spes supereft, si valvulae ab alia quædam causa è sanguine pronata afficiantur. Contingit hoc, qvando sanguis vel nimis acris, l. nimis viscidus, ac qsl. gelatinosus existit.

§. 11. Si nimis acris, Aneurisma interdum excitatur, ubi arteriæ interna tunica erosa aperitur externa dilatatur. Evidem morbus hic est arteriarum; ac sicuti in omnibus corporis arteriis,

veluti

2309 10

veluti in genibus, brachiis, collo, teste Paul. Barbett. prax. lib. 2. c. 3.
generari potest, ita nec valvulae ab eo erunt planè immunes, præpri-
mis, qvando in aorta cordis sinibus vicina oritur, qvale quid no-
tat Bellinus lib. de morb. pect. qui cor amplum, & venam arteriosam
duplo naturali ampliorem vedit. Uti & Ballonius, qui observatione
curiosa ad paradigmam 73. notat, cordis valvulas & magnam arteriam
itâ distentam se vidisse, ut cor triplo, aut ad minus duplo amplius ap-
pareret. Cum enim fibræ arteriarum propter acredinem qvasi cor-
rugatae ab in vicem secedant, sanguis itidem subsistens ac succedens,
tumorem prægrandem producit. Nam sicuti in varicibus videmus
contineri sanguinem in media vena, ac in specie circa valvulas, ob-
servante Ettmull: in Chirurgia med. p.m. 138. itâ in hoc affectu in media
aorta qvasi hæret, qvemadmodum loquitur Andr. Vesalius apud
Schenck. p. 711. Indeq; non potest non ratione connexionis valvula-
rum situatio turbari, vitiari, ipsæque à collecto subsistente sanguine
distendi, cum arteria dilatatio sit maxima, aliorumq; cordis vasorum
cruentosq; sanguine anfarctorum, qvale Aneurisma aorticum vid. in
Eph. Germ. D. i. a. i. Obs. 18. & apud Velschium in Obs. Rumleri obs. 81.

s. 12. Quod si vero sanguis ob copioso admistas particulas
terrestres crassior fuerit & turbulentior, itâ ut interdum materia
quædam durior, callosa ac lapidea generetur, qvomodo valvulae
non patientur, si ab ejusmo di materia concreta contingentur. Ita
Bellinus, Tr. de pect. morb. lapideum adnatum ramis coronariis ma-
joribus, qvâ dextrum à sinistro V.lo dirimunt, & in altera valvula-
rum genitum vident. Sic ossea qvædam concretio, intra cor-
dis thalamos à Platero obs. lib. 3. in juvene, palpitatione interempto,
adaortæ radices à Gemma lib. a. ac Willifio pharm. Rational. cap.
de palpit. cord. deprehensa in sene qvodam, cui aortæ truncus &
materia ossea, s. potius saxeæ ita compressa erat, ut rima tantum re-
sistâ, sanguis vix per dimidium, quo debebat torrentem effluere
potuerit. Plures hic possent recensiari observationes rerum præ-
ternalium in aorta repertarum, nisi brevitatis studium illas reticere
saderet. Unicum tantum de polypo in aorta producto addo, ut
qvivis intelligat, quam graviter valvulae, cordis sinistro V.lo præfixæ
afficiantur. Edita est nuperim in lucem de aortæ polypo epist. me-
dica

dica ab Alexandr. Kaipsmacoppe, qui, cum Caroli Patini affectum à polypo tanquam causâ morbi deduxisset, post factam obductionem conjecturam suam reperto in aorta polypo tanquam certissimam, verissimam deprehendit. Afferam ex illa nonnulla polypi generationem maximè concernentia, quæ satis sufficienter de gravamine à polypis oriundo testabuntur. Materia illa inquit p. 108. subalbicans & fibrosa, quæ secreta serositate, & elota tinctura rubicunda remanet, intra cordis columnas, valvularum margines, & aortæ asperitates irretita polypodem concretionem contexit. Quando n. pergit p. 112. ad intimas aortæ asperitates, quæ cordi appenditur, vel ad valvularum etiam semilunarium margines prima polypi stamina, ex plurium fibrillarum fasciculis à fibroso sanguinis crassamento de promptis confecta sunt, tanquam radices inserta — ab interflentibus succis jugiter irrigata, plantarum ritu in insignem molem ex tuberarunt. Vid. Eph. Germ. Dec. III. an. I. appendic.

§. 13. Sicuti verò in aorta polyporum, aliarumq; crassiornium substantiarum existentia ad rarò contingentia refertur, ità frēquentius in venarum tam propè cor, quam à corde longe distarum cavitatibus similiter ejusmodi in congruas moles pronaſci, infinitis qvidem observationibus probarem, nisi una vel altera illud efficere possem: In iliacis vasis, & sinu cerebri falcato polypodes concretiones vidit Langelotus referente Boneto Anat. pract. lib. 3. obs. 10. E dextro cordis V.lo per venam cavam usq; ad caput, & os sacrum polypos propagatos fuisse, annotavit Schenckius obs. Med. lib. 2. de carnos Ex crescent. Vlorum cordis obs. 3. Quid imo, ut exemplo ex brutis delumpto illud illustrem, in cane polypum per omnes venas & arterias totius corporis extensum vid. in Act. Haffinenf. Vol. V. p. 93. Ex quibus dilucide apparet, quam saepius, & quam vehementer valvulae lendantur. Patet hoc ulterius ex frequentibus varicum observationibus qui circa valvulas apparent uti superius ex Ettmali, annotavimus. Ne dicam de causis externis, & circumjacentium partium vitiis, quibus tam venarum, quam arteriarum valvulae distendi, comprimi, erodi, inflammari, corrugari possunt.

§. 14. Qui curam dictorum omnium malorum valvulas gravantium tentabit, non levem cum periculo conjunctam offendit difficultatem. Osseam Valvularum substantiam, aut lapi-

dem.

dem in iis hærentem nullæ medicamentorum vîræ emollient; du-
ritie siquidem nimiâ concretæ sunt substantiæ, quæ nec incidenti-
bus, nec attenuantibus, nec aliis resolventibus removeri queunt,
quemadmodum nec inde oriundæ palpitationi cordis cura fieri po-
test. Patientia hinc ægris talibus commendanda, qvâ, quicqvid
perferre grave est, fit levius.

§. 15. Quod si Aneuris mata valvularum cordis oriantur,
illa æq; in curabilia æstimo, ac periculosa. In partibus enim ubi
cor est, cum ad interiora nullus pateat aditus, nec, licet vel maxime
pateret, auxilium inde fieri posset, nullam admittunt curationem.
Nec mirum, cum & externarum partium, minus nobilium aneuris-
mata cum periculo incurabilia ferè sint. Non enim tam cautè ligat-
turæ, & sectiones præscriptæ institui queunt, qvin Grangrænæ facillim-
mus fiat aditus, ac sanguis nimio fluxu profundatur. Hinc iis su-
cure non possumus, nisi, cum ob acrimoniam internam canalicu-
los languiferos erodentem orta sint, assumantur frequenti usu ab-
sorbentia, martalia, oleosa & mucilaginosa, non qvod iis assum-
ptis aneurismata talia curentur, sed qvod eâ ratione impediatur, ne
alterius serpat malum, nec acrimoniâ magis extendantur valvulae
cum arteriarū tunicis, l. plane corrolæ accedente morte rumpantur.

§. 16. Varices, qvo nomine venarum nodosæ intumescen-
tiæ insigniuntur, faciliorem curam admittere videntur, si externa-
rum partium fuerint. Acut sanguini crassiori, qui alias melan-
cholicus dicitur, originem debent, ita qvævis volatilia, qvæ atte-
nuandi & resolvendi vi pollent, freqventi usu conveniunt. Siqve
pars admittat externa, à mitioribus incipiendum, imponendo
Empl. de Galbano, de Labdano, Ammoniaco, aliisq; similibus. Hart-
mannus butyrum majale cum succo cancerorum matronæ cum suc-
cessu adhibitum laudat, qvibus alii adstringentia admista svaderit.
His nihil proficientibus, ad deligationes progrediendum, qvibus
ulterior venarum distensio, vel dilatatio inhiberi potest; Uriðe la-
minâ saturneâ applicata tumoris incrementum coercent. Qvod
si deniq; nè illa sufficient, & tamen præ dolore, qvo afficitur, ipse
æger curationem urgeat (gravidarum varices excipio, qvod ordi-
nario post partum abeant, sectio instituenda eâ ratione, ut aperta
cute varixabaliis vicinis partibus separetur, postea & in superiori, &
in inferiore parte fortisfiat ligatura, & elevata transversim discin-
datur

D

datur, vulnus vero cum extremitatibus venae ligatis appropriatis con-solidetur, hanc observata cautela, ne inflammatio, ut facile fieri solet, superveniat, qva propter Medici prescriptas leges probè ob-servet æger.

§. 17. Polypos arteriarum, quibus valvulae cordis simul laeduntur, qvod attinet, licet in osseam duritem non facile con-crescant, sat validæ tamen substantiae sunt, ac aliquam resolvendi spem admittunt, præprimis, si attendatur ad illa, qvibus sanguis tum coagulari tum resolvi potest. Sic sanguis acidò coagulatur, aut si acida venis infundantur, sanguis fluiditate privatus grumescit, ac polypo sibi substantiam refert. Contra verò si extravasato sanguini alkalica tam votatilia, qvam fixa affundantur, ut si spiritus salis ammoniaci aut alii ejusdem naturæ liqvores venis injiciantur, sanguis magis atq; magis rarefit, ejusq; coagulatio impeditur. Non tamen omnino sufficere ea puto ad resolvendos arteriarum polypos, cum obstat, qvod medicamina resolventia sive volatilia, sive fixa parte in affectam tantà efficacia attingere nequeant, qvin aliquam ratione tum in Ventriculo, tum in intestinis partim mutentur, partim aliis hu-moribus diluantur. Inutilis tamen curandi intentio plane non est, frequenti ac repetitò alcalicorum usu polyporum extenuationem aliqualem intentare, cum eâ ratione majus eorum incrementum impediatur, humores serventur fluxiles, ut per angustatam licet viam facilius transfeant, siccq; tum suffocatio, tum cordis palpitatio vel non tam immates maneant, sed leviores aliquod ægro afferant solatum. Proinde omni consilio svalendum, ut æger alcalica, ac inter illa spirit. sal. ammoniaci cum gummi ammoniaco frequenter adhibeat uti etiam Castoracea, ac Cinnabrina qvæ potenter incidunt ac resolvunt. Venæ sectio, qvam alii adjungunt, licet non curet polypos; attamen cum respiratio difficultis, ac cordis palpitatio à suâ vehementia post illam remittant, non erit improbanda. De-nique & Diæta conveniens observanda in omnibus hisce ma-lis, qvæ nec vires medicaminum obtundit nec sanginem acriorem, aut crassiorem reddit.

TANTUM.

Qvâ occasione non superficialem t:
Proceres, qvâm minorum gentium
habuit exercitationem; & simul
catus theoriam ad praxin non sine
ulterior deerat functioni istæ ad m:
nisi eam repudiare ac abire alius
ire in Italiam aliasq; terras constit
ratio status ipsius cognita fuit, de
revisere, hæreditatemque cum fra
communem dividere voluit, qvo f:
Gedanô in Patriam mense Septem
tres & sorores resalutavit, omni c:
rebus se peregrina rursus adire
tamen præmia, qvæ benè gesta stud
Facultate medicâ, eâ, qvâ decet,
qvam sic die 6. Octobr. h. a. nome
tati professus, ut ad examina adi
Octobr. admissus summâ cum laude
bavit, se non otiosum fuisse. Qv
suffragio Licentia disputandi pro
ctoralibus ipsi statim concessa est.
tomicis delectatus, pro suo lubitu e:
rum vasorum lacteorum, lymphaticoru
one de qvâ Volente Deo die ii. Decer
bit. Qyapropter Magnificum DN.
Cives Academicos omnes & singul
ut suâ freqventiâ disputationem
dant illustriorem, observ:
invito.

Publ. Rostochii Sub Si
d. 2. Dec. An. M

fuerat auditor ac disputator. Haffniam petuit, ubi celeberrimo tholinum audivit, illum materiali hunc variorum generum animalium loci multorum in super chymico tavit non sine fructu. An. 1692. d. perrexit, & antecessorum istius Arum informatione usus & assiduus practico Lepneri, institutiones remiam legentis Starkii. Dn. Doctor xime obstrictum profitetur, (id stri verbis eloqvar,) utinam ve benevolentiam Dn. D. Jacobi Harimi Physica & anatomica integrum, ut volumen medicum, ex quo quicquid in Mennitum subsellia bis in Academia disputante pro loco Dn. D. Pantate Illustrum, altera disputante pro Dn. D. Harweckio, de Hæmoptysi munere ingenuam ab auditoribus pletatus sic optimæ eruditiois dum ivit, ubi Patronos sete ipsi Amplissimi Excellentiss. Experiencing, Med. D. & Proto Physicus, Physicus apud Gedanenses celeberrimus obstrictissimum se profitetur cum ille innumeris ferè modis Promotor, hic favore ac recomitut Illustrissimus atque Excellentiss. zinki de Grudna, Capitaneus G. Gruboviensis &c. &c. salutem si Candidati nostri tanquam Medicis

69t. d. 28. Jul. bæum ac Bar- examinantem, n, ejusdemq; toria freqvē Regiomontum cellentissimo uit in Collegio regini, Anatō. itidem se ma- Candidati no- is industriam & possem; Prater dem absolvitur accepi, Oppo- sit, altera vice serbanda sanie in Facultatem opponentium audem. Locu- monto Gedanibuerunt Viri idericus Voeg- oris Gottwald, us Candidatus nimi mos est, idiorum fuerit suâ effecerit, Nicolaus Grude Guissoviensis, iue aulæ cūræ concrederet, Quid

Image Engineering Scan Reference Chart TE63 Serial No. [redacted]